

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2Co/141/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8715214285
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 03. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8715214285.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a sudcov JUDr. Daniely Babinovej a JUDr. Diany Vlčkovej v právnej veci žalobcu: H. P., P. Y., I. XXXX/XX, Š. N. T. I., právne zast. AK PUCHALLA SLÁVIK & PARTNERS, s.r.o., so sídlom Kmeťova 24, Košice, proti odporcovi: Poštová banka, a.s., so sídlom Dvořákovo nábrežie 4, Bratislava, IČO: 31 340 890, práv. zast. Advokátska kancelária Antol, s.r.o., so sídlom Kupeckého 2542/72, Pezinok, v konaní o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Poprad sp. zn. 12C/490/2015-81 zo dňa 21.8.2017 takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Priznáva žalobkyni voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie určil, že dohoda o zrážkach zo mzdy, ktorá je súčasťou Zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX a obchodných podmienok k nej zo dňa 24.8.2010 uzatvorená medzi stranami sporu je neplatná. Súčasne priznal žalobkyni nárok na náhradu trov v rozsahu 100 %.

2. V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že sporové strany dňa 24.8.2010 uzatvorili zmluvu o úvere - dostupná pôžička, na základe ktorej žalovaný žalobkyni poskytol finančné prostriedky vo výške 3.500 eur, pri dohodnutej výške úrokovej sadzby 19,5 %, RPMN 21,34 % a žalobkyňa sa zaviazala poskytnuté finančné prostriedky vrátiť v 70 mesačných splátkach splatných vždy k 12. dňu v mesiaci vo výške 87,29 eur s uvedením konečnej splatnosti úveru 12.6.2016. Podľa bodu 2 ods. 4, podpisom tejto zmluvy zmluvné strany uzatvorili aj dohodu o zrážkach zo mzdy podľa § 551 OZ, ktorá je zabezpečením pohľadávky banky vzniknutej zo zmluvy o úvere v súlade s čl. 4 bodom 4.8 obchodných podmienok pre úver. Listom zo dňa 1.4.2011 si Poštová banka uplatnila voči zamestnávateľovi žalobkyne realizáciu dohody o zrážkach zo mzdy s tým, že dlžník porušil ustanovenia zmluvy týkajúce sa splácania svojho záväzku, čím sa dostal do omeškania. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žaloba je dôvodná. Žalobkyni, ako spotrebiteľovi je potrebné poskytnúť ochranu za situácie, keď existuje nebezpečenstvo, že sa v euronekonformnom procese zrážok zo mzdy na základe dohody umožňuje uhradiť plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok bez súdnej kontroly. Inštitút dohody umožňuje obísť dôležitý prvok újného práva, a to súdnej kontroly zmluvných podmienok, či tieto nespôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. V tomto smere poukázal na odôvodnenie uznesenia Krajského súdu v Prešove po sp. zn. 19Co/60/2016 zo dňa 31.3.2016. Pretože dohoda o zrážkach zo mzdy, ako to vyplýva z bodu 2 ods. 4 zmluvy bola inkorporovaná do samotnej formulárovej úverovej zmluvy, pričom spotrebiteľ nebol poučený o dôsledkoch uzavretia dohody o zrážkach zo mzdy zo strany žalovaného a nemal možnosť odmietnuť túto dohodu uzavrieť, takáto dohoda o zrážkach ako zabezpečovací inštitút je neprípustná a je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. V tomto smere súd

prvej inštancie poukázal aj na pomerne rozsiahlu judikatúru súdov, a to Krajského súdu v Nitre vo veci 25Copr/5/2015, Krajského súdu v Košiciach 1Co/517/2013, Okresného súdu Liptovský Mikuláš 7C/75/2014 a iné. Zároveň poukázal na rozsudok Okresného súdu v Spišskej Novej Vsi 7C/362/2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach 1Co/517/2013, kde súd prvej inštancie posúdil dohodu o zrážkach zo mzdy uzatvorenú spotrebiteľom a Poštovou bankou, a.s. ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, pretože spotrebiteľ bol nútený kedykoľvek v čase platnosti zmluvy strieť vykonávanie zrážok zo mzdy na úhradu pohľadávky veriteľa vyčíslenej bez súdnej kontroly. Inštitút dohody nie je založený na objektívnom vyhodnotení výšky dlhu, ale na subjektívnej predstave veriteľa o výške pohľadávky a jej príslušenstva. Výška pohľadávky síce môže mať oporu v zmluve, ale pri zmluve so zmluvnými podmienkami, ktoré neboli predmetom posúdenia súdu je relevantné ex offio súdne preskúmanie práva z dôvodu nebezpečenstva, že spotrebiteľ zmluvné podmienky nedokáže vyhodnotiť. Preto žalobkyňa mala naliehavý právny záujem na určení neplatnosti dohody. Je možné súhlasiť aj s tvrdením žalobkyne o neurčitosti dohody, ktorá nekonkretizovala zabezpečenú pohľadávku presne a úplne vyjadrením peňažnej sumy. Neobsahuje údaje na uspokojenie akej konkrétnej pohľadávky majú byť zrážky zo mzdy vykonávané. Aj keď žalobkyňa odkazuje pri posudzovaní platnosti dohody vzhľadom na jej inkorporovanie do inej zmluvy, a nie vyhotovenie v samostatnom dokumente na predpis platný po uzavretí dohody, súd bol povinný v čase rozhodovania prihliadnuť k tejto právnej úprave aj s prihliadnutím k rozhodnutiu súdov, najmä Najvyššieho súdu SR 3MCdo/14/2014.

3. Proti uvedenému rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalovaný, ktorý žiadal rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť a žalobu žalobkyne zamietnuť. V dôvodoch odvolania uviedol, že sa nestotožňuje s argumentáciou súdu prvej inštancie ohľadom určenia neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy. Nesprávne sa vyporiadal so skutkovým zistením stavu veci, na základe ktorej vec nesprávne právne posúdil a dospel k záveru, že dohoda o zrážkach zo mzdy je neplatná, nakoľko údajne spôsobuje hrubú nerovnováhu práv a povinností v neprospech spotrebiteľa a v dôsledku aplikácie ustanovenia § 5a ods. 1 písm. a) Zákona na ochranu spotrebiteľa. Má za to, že dohoda o zrážkach zo mzdy spĺňala všetky zákonné atribúty potrebné pre uzatvorenie tohto zabezpečovacieho inštitútu. Žalovaný náležite poučil žalobkyňu ohľadom možnosti uzatvorenia dohody o zrážkach zo mzdy, ktorej realizácia mala byť prípustná až okamihom porušenia podmienok splácania úveru. Má za to, že súd prvej inštancie vychádzal z neúčinného právneho predpisu. Pokiaľ aplikoval na predmetné konanie ust. § 5 a zákona č. 250/2007, ktorý nadobudol účinnosť 1.5.2014, vzhľadom na absenciu spôsobu riešenia právneho stavu novej právnej normy v intertemporálnych ustanoveniach, je potrebné aplikovať zákaz retroaktivity a novú právnu úpravu použiť až na právne vzťahy vzniknuté po jej účinnosti. Na podporu svojej argumentácie poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod sp. zn. 5SŽ/20/2010. Ďalej poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove pod sp. zn. 9Co/53/2016 zo dňa 19.1.2017, podľa ktorého sa odvolací súd nestotožnil s argumentáciou súdu prvej inštancie, pre ktorú určil neplatnosť dohody o zrážkach z mzdy. V predmetnej veci sporové strany uzatvorili dohodu o zrážkach zo mzdy slobodne a vážne, pričom žalobkyňa bola poučená o dôsledkoch jej uzatvorenia a na znak jej akceptácie dobrovoľne a vlastnoručne podpísala zmluvu o úvere. Právny záver súdu prvej inštancie ohľadom značnej nerovnováhy a právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa neobsahuje žiadne odôvodnenie. K realizácii dohody o zrážkach zo mzdy došlo až v okamihu, keď žalobkyňa porušila svoje povinnosti vyplývajúce zo zmluvy o úvere, čím vzniklo právo žalovanému, aby využil tento zákonom stanovený zabezpečovací inštitút na uspokojenie svojej pohľadávky.

4. Súčasne výrok súdu prvej inštancie nie je v súlade s účinným znením ust. 137 písm. c) CSP. Pri určovacej žalobe podľa účinnej právnej úpravy má znieť žalobný návrh na určenie, či tu právo je alebo či tu právo nie je. Podľa žalovaného sa súd prvej inštancie nesprávne právne vyporiadal s petitom návrhu žalobkyne keď rozhodol, že dohoda o zrážkach zo mzdy je neplatná. Nakoľko bol návrh žalobkyne podaný pred účinnosťou Civilného sporového poriadku, bol súd prvej inštancie povinný o uvedenom žalobnom návrhu rozhodnúť v súlade s účinným znením právneho predpisu a mal rozhodnúť podľa § 137 písm. c) CSP, teda či žalovaný má alebo nemá právo realizovať voči žalobkyňi dohodu o zrážkach zo mzdy.

5. Žalobkyňa k vyjadreniu k odvolaniu žalovaného uviedla, že žiada rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

6. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie, ako aj konanie, ktoré jeho vydaniu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ust. § 379 - 381 CSP, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP) a zistil, že odvolanie žalovaného dôvodné nie je.

7. Vo veci samej sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

8. Žalobkyňa sa predmetnou žalobou domáha určenia neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy v zmluve o úvere uzatvorenej so žalovaným dňa XX.X.XXXX pod č. XXXXXXXXXXXX. Žalovaný namietal nesprávnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie v rozpore s novou koncepciou žalôb v CSP uvedenej v ust. § 137 CSP.

9. Z dôvodovej správy k CSP vyplýva, že zavedením úplne novej koncepcie druhu žalôb v znení podľa § 137 písm. c) a b) je rozlíšenie klasickej určovacej žaloby a žaloby o určenie inej právnej skutočnosti. Záujmom zákonodarcu bolo vylúčiť všetky nepotrebné s nezmyselné žaloby o určenie neplatnosti, resp. platnosti právnych úkonov a iných právnych skutočností, ktoré vyvolávajú ďalšie spory a míňajú sa účelu určovacej žaloby.

10. Napriek tomu, že v zmysle ust. § 470 CSP sa tento zákon vzťahuje aj na konanie začaté pred dňom účinnosti jeho nadobudnutia, zamietnutie žaloby iba z vyššie uvedeného dôvodu by bolo v rozpore s princípom spravodlivosti zakotvenom v čl. 2 bodu 1 zákona č. 160/2015 Z.z. a zároveň by išlo o odmietnutie spravodlivosti, keďže procesnoprávna úprava v čase podania žaloby pripúšťala uvedený druh žalôb.

11. Základným predpokladom, aby sa súd zaoberal otázkou určenia neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy je preukázanie naliehavého právneho záujmu na takomto určení. Podľa výkladu podávaného ustálenou súdnou praxou je naliehavý právny záujem daný najmä tam, kde by bez požadovaného určenia bolo právo žalobcu ohrozené alebo by sa jeho postavenie stalo neistým.

12. Takýto návrh sa uplatní najmä v prípade, keď určovací výrok je potrebný z hľadiska občianskoprávnej prevencie alebo v prípade, keď výrok o neplatnosti je potrebný v konaní pred iným orgánom právnej ochrany, alebo pred orgánom, ktorému bola zverená časť právomoci inak patriacej súdom. Právny záujem musí byť naliehavý v tom zmysle, že navrhovateľ v danom právnom vzťahu môže navrhovaným určením dosiahnuť odstránenie spornosti o ochranu svojich práv a oprávnených záujmov. Naliehavý právny záujem sa viaže na konkrétny určovací petit a súvisí s vyriešením otázky, či sa návrhom na začatie konania s daným petitom môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva alebo právnej neistoty. Záver súdu o existencii, resp. neexistencii naliehavého právneho záujmu navrhovateľa predpokladá posúdenie, či podaný určovací návrh je vhodným procesným nástrojom ochrany jeho práva alebo návrhom, ktorý spornosť neodstraňuje a len zbytočne vyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať ešte konanie iné (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 20.10.2010 pod sp. zn. 4Cdo/136/2009).

13. Podľa názoru odvolacieho súdu, žalobkyňa má naliehavý právny záujem na určení neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, keďže žalovaný môže bez posúdenia jeho pohľadávky súdom si od nej vymáhať aj plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok. Naliehavý právny záujem je daný, nakoľko len určovacou žalobou sa môže odstrániť stav neistoty, v ktorom sa žalobkyňa nachádza, pretože len deklarovaným vyslovením neplatnosti predmetnej dohody môže následne argumentovať vo vzťahu ku svojmu zamestnávateľovi, aby ďalej nevykonával zrážky z jej mzdy. Navyše určovanie neplatnosti predmetnej dohody sa odvíja od posúdenia neprijateľnosti tejto dohody ako zmluvnej podmienky spotrebiteľskej zmluvy, na ktorom určení vyplýva naliehavý právny záujem priamo zo zákona. Priamo žalobkyňa a jej majetková sféra je v ohrození neprimeranej výšky zrážky zo mzdy, ktorých konečnú výšku určuje žalovaný svojim jednostranným rozhodnutím. V konaní pred súdom by mohla byť pohľadávka vyčíslená v zákonnej výške, čo sa žalovaný snaží touto dohodou obísť, a preto je na mieste práve táto určovacia žaloba. V opačnom prípade žalovaný výšku svojho nároku, ktorú si takto môže sám určovať, nebude mať potrebu nijako revidovať.

14. Žalobkyňa v postavení spotrebiteľa má zákonné právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľskej zmluve, vyplývajúce z § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z., z čoho taktiež naliehavý právny záujem na požadovanom určení vyplýva (rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 28.4.2016 pod sp. zn. 14Co/9/2016).

15. Podľa § 52 Občianskeho zákonníka,

(1) Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

(2) Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

(3) Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

(4) Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 Občianskeho zákonníka,

(1) Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

(2) Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

(3) Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

(4) Za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré a) má spotrebiteľ plniť a s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy, b) dovoľujú dodávateľovi previesť práva a povinnosti zo zmluvy na iného dodávateľa bez súhlasu spotrebiteľa, ak by prevodom došlo k zhoršeniu vymožitelnosti alebo zabezpečenia pohľadávky spotrebiteľa,

c) vylučujú alebo obmedzujú zodpovednosť dodávateľa za konanie alebo opomenutie, ktorým sa spotrebiteľovi spôsobila smrť alebo ujma na zdraví,

d) vylučujú alebo obmedzujú práva spotrebiteľa pri uplatnení zodpovednosti za vady alebo zodpovednosti za škodu,

e) umožňujú dodávateľovi, aby spotrebiteľovi nevydal ním poskytnuté plnenie aj v prípade, ak spotrebiteľ neuzavrie s dodávateľom zmluvu alebo od nej odstúpi,

f) umožňujú dodávateľovi odstúpiť od zmluvy bez zmluvného alebo zákonného dôvodu a spotrebiteľovi to neumožňujú,

g) oprávňujú dodávateľa, aby bez dôvodov hodných osobitného zreteľa vypovedal zmluvu uzavretú na dobu neurčitú bez primeranej výpovednej lehoty,

h) prikazujú spotrebiteľovi, aby splnil všetky záväzky aj vtedy, ak dodávateľ nespĺnil záväzky, ktoré vznikli,

i) umožňujú dodávateľovi jednostranne zmeniť zmluvné podmienky bez dôvodu dohodnutého v zmluve,

j) určujú, že cena tovaru alebo služieb bude určená v čase ich splnenia, alebo dodávateľa oprávňujú na zvýšenie ceny tovaru alebo služieb bez toho, aby spotrebiteľ mal právo odstúpiť od zmluvy, ak cena dohodnutá v čase uzavretia zmluvy je podstatne prekročená v čase splnenia,

k) požadujú od spotrebiteľa, ktorý nespĺnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nespĺnením jeho záväzku,

l) obmedzujú prístup k dôkazom alebo ukladajú spotrebiteľovi povinnosť niesť dôkazné bremeno, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, mala niesť iná zmluvná strana,

m) v prípade čiastočného alebo úplného nespĺnenia záväzku zo strany dodávateľa neprimerane obmedzujú alebo vylučujú možnosť spotrebiteľa domáhať sa svojich práv voči dodávateľovi vrátane práva spotrebiteľa započítať pohľadávku voči dodávateľovi,

n) spôsobujú, že platnosť zmluvy uzatvorenej na dobu určitú sa po uplynutí obdobia, na ktorú bola zmluva uzavretá, predĺži, pričom spotrebiteľovi priznávajú neprímerane krátke obdobie na prejavenie súhlasu s predĺžením platnosti zmluvy,

o) oprávňujú dodávateľa rozhodnúť o tom, že jeho plnenie je v súlade so zmluvou, alebo ktoré priznávajú právo zmluvu vykladať iba dodávateľovi,

p) obmedzujú zodpovednosť dodávateľa, ak bola zmluva uzavretá sprostredkovateľom, alebo vyžadujú uzavretie zmluvy prostredníctvom sprostredkovateľa v osobitnej forme,

r) umožňujú, aby bol spor medzi stranami riešený v rozhodcovskom konaní bez splnenia podmienok ustanovených osobitným zákonom,

s) požadujú, aby spotrebiteľ poskytol zabezpečenie splnenia svojho záväzku v hodnote neprímerane vyššej, ako je výška jeho záväzku vyplývajúca zo spotrebiteľskej zmluvy v čase uzavretia dohody o zabezpečení splnenia záväzku spotrebiteľa,

t) požadujú od spotrebiteľa plnenie za službu, ktorej poskytnutie dodávateľom v prevažnej miere nesleduje záujmy spotrebiteľa,

u) požadujú od spotrebiteľa, aby bol neprímerane dlho viazaný zmluvou aj keď pri uzavieraní zmluvy bolo zrejmé, že predmet zmluvy možno dosiahnuť v podstatne kratšom čase,

v) požadujú od spotrebiteľa uhradenie plnení, o ktorých spotrebiteľ nebol pred uzavretím zmluvy preukázateľne informovaný, ktorých úhrada nebola upravená v zmluve alebo za ktoré spotrebiteľ nedostáva dohodnuté protiplnenie,

w) požadujú, aby spotrebiteľ poskytoval alebo poukazoval tretej osobe alebo v prospech tretej osoby akékoľvek plnenie plynúce zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiace so spotrebiteľskou zmluvou, ktoré v prevažnej miere nesleduje jeho záujmy, alebo aby plnil v súvislosti s týmto plnením akékoľvek záväzky tretej osobe.

(5) Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

(6) Ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať. Odplatu, podrobnosti o stanovení odplaty, kritériách jej stanovenia a najvyššiu prípustnú výšku odplaty ustanovuje vykonávací predpis.

(7) Zabezpečenie splnenia záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy prostredníctvom zabezpečovacieho prevodu práva je pri spotrebiteľskej zmluve neprípustné.

(8) Ak poskytne dodávateľ spotrebiteľovi plnenie a spotrebiteľ si ho neobjednal, nie je spotrebiteľ povinný plnenie vrátiť ani ho uschovať; vylúčené sú aj ďalšie nároky dodávateľa voči spotrebiteľovi. Nevyžiadanim plnením je aj ďalšie opakujúce sa plnenie poskytnuté spotrebiteľovi na základe zmluvy uzavretej prostriedkami diaľkovej komunikácie, ak spotrebiteľ výslovne o takéto plnenie nepožiadaval. Ak dodávateľ nepreukáže opak, považuje sa opakujúce sa plnenie vždy za nevyžiadané.

(9) Ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

(10) Ak záložné právo zabezpečuje záväzok zo spotrebiteľskej zmluvy, môže sa záložný veriteľ v rámci výkonu záložného práva uspokojiť len predajom zálohu na dražbe podľa osobitného zákona alebo predajom zálohu podľa osobitných zákonov.

(11) Dodávateľ nesmie sám alebo prostredníctvom tretej osoby ponúkať, vyžadovať, dojednávať, uzavierať, alebo sprostredkovať uzavretie zmluvy, ktorá súvisí so spotrebiteľskou zmluvou a ktorej predmetom je čo i len sčasti plnenie, ktoré je dodávateľ povinný podľa zákona alebo v súlade s povinnosťou odbornej starostlivosti poskytovať spotrebiteľovi aj bez takejto zmluvy.

(12) Neprijateľnosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená, a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí.

(13) Ustanovenia spotrebiteľskej zmluvy uzavretej na dobu neurčitú, podľa ktorých si dodávateľ finančných služieb podľa osobitného predpisu vyhradzuje právo z vážneho objektívneho dôvodu jednostranne a bez poskytnutia výpovednej lehoty vypovedať túto zmluvu, sa nepovažujú za neprijateľnú podmienku podľa odseku 4 písm. g), ak ide o vážny objektívny dôvod, ktorý dodávateľ nezapríčinil, nemohol predvídať ani odvrátiť a ktorý dodávateľovi bráni v plnení tejto zmluvy, pričom dodávateľ sa v tejto zmluve zaviazal, že o vypovedaní a dôvode vypovedania tejto zmluvy bez zbytočného odkladu písomne informuje spotrebiteľa.

(14) Ustanovenia odseku 4 písm. g) a i) o neprijateľných podmienkach sa nepoužijú na spotrebiteľskú zmluvu, ktorej predmetom je

a) obchod s prevoditeľnými cennými papiermi, finančnými nástrojmi a inými produktmi alebo službami, kde je cena závislá od pohybu kurzov a indexov na regulovanom trhu alebo od trhovej sadzby, na ktoré dodávateľ nemá vplyv,

b) nákup cudzej meny alebo predaj cudzej meny, cestovných šekov alebo medzinárodné peňažné príkazy vystavené v cudzej mene.

(15) Za neprijateľnú podmienku podľa odseku 4 písm. i) sa nepovažuje podmienka, podľa ktorej si

a) dodávateľ finančných služieb podľa osobitného predpisu vyhradzuje právo z vážneho objektívneho dôvodu bez oznámenia zmeniť úrokovú sadzbu alebo výšku iných poplatkov za finančné služby podľa osobitného predpisu, ktoré má platiť spotrebiteľ alebo dodávateľ, ak súčasne sa dodávateľ zaviazal bez zbytočného odkladu o tom a o možnosti spotrebiteľa vypovedať spotrebiteľskú zmluvu písomne informovať spotrebiteľa a ak spotrebiteľ má právo bezplatne a s okamžitou účinnosťou vypovedať túto zmluvu,

b) dodávateľ finančných služieb podľa osobitného predpisu si vyhradzuje právo meniť jednostranne podmienky spotrebiteľskej zmluvy na dobu neurčitú, ak sa od dodávateľa vyžaduje, aby o tom a o možnosti spotrebiteľa vypovedať túto zmluvu bez zbytočného odkladu písomne informoval spotrebiteľa, a ak spotrebiteľ má právo bezplatne a s okamžitou účinnosťou vypovedať túto zmluvu.

(16) Ustanovenie odseku 4 písm. j) o neprijateľných podmienkach sa nepoužije na spotrebiteľskú zmluvu, ktorej predmetom je

a) obchod s prevoditeľnými cennými papiermi, finančnými nástrojmi a inými produktmi alebo službami, kde je cena závislá od pohybu kurzov a indexov na regulovanom trhu alebo od trhovej sadzby, na ktoré dodávateľ nemá vplyv,

b) nákup cudzej meny alebo predaj cudzej meny, cestovných šekov alebo medzinárodných peňažných príkazov vystavených v cudzej mene,

c) doložka o cenových indexoch, ak takúto doložku výslovne dovoľuje osobitný predpis a ak spôsob úpravy ceny je v tejto doložke výslovne opísaný.

Podľa § 551 Občianskeho zákonníka,

(1) Uspokojenie pohľadávky možno zabezpečiť písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy; zrážky zo mzdy nesmú byť väčšie, než by boli zrážky pri výkone rozhodnutia.

(2) Proti platiteľovi mzdy nadobúda veriteľ právo na výplatu zrážok okamihom, keď sa platiteľovi dohoda predložila.

(3) Ustanovenia odsekov 1 a 2 platia aj pre iné príjmy, s ktorými sa pri výkone rozhodnutia nakladá ako so mzdou.

16. Z obsahu zmluvy nesporne vyplýva, že jej neoddeliteľnou súčasťou v časti 2 bode 4. je aj dohoda o zrážkach zo mzdy v zmysle ust. 551 a nasl. Občianskeho zákonníka, ktorú je spotrebiteľ nútený podpísať. Uzatvorením dohody o zrážkach zo mzdy, ako neoddeliteľnej súčasť formulárovej zmluvy o poskytnutí úveru je spotrebiteľ nútený kedykoľvek počas splatnosti zmluvy strpieť vykonávanie zrážok zo mzdy na úhradu pohľadávky veriteľa vyčíslenej zamestnávateľovi, bez súdnej kontroly nárokov uplatnených veriteľom na základe neprijateľných klauzúl, resp. bez možnosti spotrebiteľa zamedziť ich vykonávanie v rozsahu uplatnenom z neprijateľných zmluvných podmienok.

17. Podľa ustálenej judikatúry systém ochrany spotrebiteľov zavedený Smernicou rady 93/13/EHS o nekalých zmluvných podmienkach vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj úroveň informovanosti a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom bez toho, aby mohol ovplyvniť ich obsah.

18. Je potrebné zdôrazniť, že súdna kontrola štandardných zmlúv je postavená na absolútnej neplatnosti neprijateľných klauzúl, rozhodujúce teda je, že problémová zmluvná podmienka v spotrebiteľskej zmluve je objektívne spôsobilá poškodiť spotrebiteľa.

19. Je nedôvodná námietka žalovaného o nemožnosti aplikácie ust. § 5a ods. 1 písm. a) zákona č. 250/2007 Z.z.. Najvyšší súd SR rozsudkom zo dňa 28.5.2014 vydaným vo veci 8MCdo/13/2014 konštatoval, že ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva vzťahu je aj na právne vzťahy založené pre jeho účinnosťou. Rovnaký záver prijal aj k ust. § 5b zákona č. 250/2007 Z.z.. Z uvedeného rozhodnutia teda nepochybné

vyplýva potreba aplikácie ust. § 5a ods. 1 písm. a) zákona č. 250/2007 Z.z. i na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou.

20. V danom prípade poukazuje aj na závery Komisie na posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a nekalých obchodných praktík predávajúcich pri Ministerstve spravodlivosti SR zo dňa 21.1.2011 pod. č. 8636/2010, v ktorom v bode 9 komisia dospela k záveru, že dohoda o zrážkach zo mzdy, uzatvorená podľa § 551 OZ je zmluvnou podmienkou spôsobujúcou hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa a je v rozpore s ust. § 53 OZ, keďže spotrebiteľ je už v čase vzniku právneho vzťahu nútený uzatvoriť dohodu o zrážkach zo mzdy.

21. Výkon zrážok zo mzdy je pritom súkromným procesom, ktorý nepodlieha nijakej autorizácii a verifikácii primeranosti a spotrebiteľ môže byť vystavený neprimeranému konaniu zo strany dodávateľa. Z uvedeného dôvodu ide preto o neprijateľnú zmluvnú podmienku. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti, preto aj odvolací súd dospel k záveru, že predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy uzatvorená medzi žalobkyňou a žalovaným je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, pretože žalobkyňa ako spotrebiteľka bola nútená predmetnú dohodu o zrážkach zo mzdy vo vzťahu k žalovanému ako veriteľovi podpísať, ako súčasť formulárovej zmluvy o poskytnutí úveru, a tým sa dobrovoľne podrobil vykonávaným zrážkam bez možnosti zabránenia ich vykonávania za predpokladu, že sú tieto uplatňované veriteľom z neprijateľných zmluvných klauzúl, resp. z neplatnej časti právneho titulu pre rozpor so zákonom a dobrými mravmi. Nakoľko uvedený zabezpečovací inštitút umožňuje dodávateľovi siahnuť na majetkové práva spotrebiteľa aj za predpokladu, že si uplatnené nároky uplatňuje z neprijateľných klauzúl alebo neplatných právnych úkonov, podľa názoru odvolacieho súdu spôsobuje hrubú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa, ktorý je povinný sa k takémuto konaniu dodávateľa podrobiť bez predchádzajúcej súdnej kontroly, prípadných neprijateľných klauzúl uplatneného nároku dodávateľa, a preto súd prvej inštancie postupoval správne, pokiaľ predmetnú dohodu o zrážkach zo mzdy vyhodnotil za neprijateľnú, a tým aj neplatnú zmluvnú podmienku v zmysle ust. § 53 Občianskeho zákonníka.

22. Na základe uvedených skutočností preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny postupom podľa § 387 ods. 1, 2 potvrdil. O trovách odvolacieho konania rozhodol postupom podľa § 396 v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP a úspešnej žalobkyni voči neúspešnému žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

23. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 C.s.p., v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).